

UVODNIK

O vrednosti šilinga

Dogodki zadnjega tedna v Veliki Britaniji, v Italiji in Franciji, malo prej pa v Bruslju kot osrčju Evropske gospodarske skupnosti odmevajo tudi v Avstriji. Mimo te ugotovitve resni opazovalec mednarodnega gospodarskega razvoja ne pride, čeprav sta omenjena dogodka notranjepolitično zameglila kongres Socialistične stranke Avstrije kot vladne stranke, za njim pa zlasti kongres Avstrijske ljudske stranke kot opozicijske stranke.

Omenjeni dogodki v Veliki Britaniji, v Italiji in Franciji so sprožili ponoven zaplet velikega formata v osrčju Evropske gospodarske skupnosti. Sprožili pa so ga v času, ko EGS še ni prebrodila malo prej nastalih ostrih nasprotij glede zadržanja v razvoju monetarne in energetske krize v industrijskem svetu.

Vse to prizadene avstrijske gospodarske kroge tembolj, ker se je medtem pruč izkazalo, da mora Avstrija svoj sporazum z Evropsko gospodarsko skupnostjo iz leta 1972 čedalje dražje plačevati in ker drugič izgleda, da je postala nevarnost nadaljne krize v razvoju režima EGS očitna.

Gledano z oči avstrijskega gospodarskega opazovalca se je z dogodki pred in po vladnih krizah v Veliki Britaniji, Italiji in Franciji mednarodni gospodarski položaj Avstrije močno zoostiril. Obstaja nevarnost, da bo avstrijski izvoz v te dežele v prihodnje hromel. V najbolj ugodnem primeru bo hromel tako dolgo, dokler po teh deželah ne bo odpravljena sedanja v galopu se razvijajoča inflacija in dokler te dežele ne bodo rešile svojih socialno-gospodarskih konfliktov. Sprčo zapletov v Bruslju kot osrčju EGS in v mednarodni monetarni krizi pa utegnejo avstrijske težave na področju eksporta trajati še dlje.

Avstrijsko gospodarstvo je v svoji zunanji trgovini še vedno osredotočeno na dežele Evropske gospodarske skupnosti. V tej trgovini pa avstrijska pasiva zadnja leta vidno narašča. Povpraševanje za avstrijskim blagom po teh deželah pričenja upadati. Nevarnost, da bo v prihodnje še bolj upadalo, postaja po zadnjih dogodkih v osrčju EGS, posebej pa še v Italiji, Veliki Britaniji in Franciji še bolj očitna, kot je bila že prej, ko je stal gospodarski razvoj v bistvu le v znamenju mednarodne energetske in surovinske krize.

Monetarna kriza, v kateri svet živi že skoraj dve leti, je Avstrijo le malo prizadela. Šiling je obdržal svojo mednarodno vrednost in avstrijska vlada jo je lani lahko dvakrat zvišala. Toda svojo vrednost drži šiling lahko samo še tako dolgo, dokler bo Avstrija svoje izvozno blago plasirala na mednarodnem trgu. Tourstne težave Avstrije vendar naraščajo. Zaradi upadanja vrednosti britan-

ske funta, francoskega franka in italijanske lire je šiling postal predrag. Če zgubi še nemška marka na mednarodni vrednosti — kar nikakor ni izključeno — se možnosti avstrijskega izvoza lahko občutno zmanjšajo.

Istočasno pa obstaja nevarnost, da pričnejo giniti tudi možnosti avstrijskega izvoza in gospodarske kooperacije z deželami COMECON in z deželami v razvoju. Zaradi dragega šilinga že lahko v kratkem postane uvoz teh dežel iz Velike Britanije, Francije, Italije, pa tudi iz Zvezne republike Nemčije ter Amerike cenejši od uvoza iz Avstrije.

Avstrijsko gospodarstvo stoji v tem razvoju pred veliko dilemo. Njegov razvoj je na eni strani odvisen od dobav surovin iz vzhoda in dežel v razvoju. Na drugi strani pa je odvisen od konkurenčnosti šilinga nasproti drugim valutam pri izvozu finalnih izdelkov. Zaenkrat je avstrijska industrija z naročili še založena do sredi leta 1975. Koliko naročil bo v prihodnje še deležna, je odvisno od treh faktorjev in sicer:

1. od tega, kako se bo razvijala kupna moč prebivalstva po deželah permanentnih stavk, to je v Veliki Britaniji, v Italiji in Franciji, pa tudi v Zvezni republiki Nemčiji, ki so glavne dežele Evropske gospodarske skupnosti;
2. od tega, kako se bo razvijala konkurenčnost teh dežel nasproti Avstriji pri izvozu v dežele COMECON in v dežele v razvoju, če postane kupna moč njihovih valut nasproti funtu, franku, liri in marki ugodnejša kot nasproti šilingu;
3. pa od tega, če cenejše dobave finalnih izdelkov s strani Velike Britanije, Francije, Italije in Zvezne republike Nemčije dežele COMECON in dežele v razvoju ne bodo animirale k temu, da bodo omenjene evropske dežele s surovinami bolj zalagale kot Avstrijo.

V takih okoliščinah ima avstrijsko gospodarstvo v bistvu le še eno izbiro, če hoče, da bo na mednarodnem trgu obdržalo sedanjo veljavo tako v trgovini z industrijskimi deželami kot z deželami v razvoju. Ta izbira obstaja med sedanjimi oblikami financiranja eksportov in med odločitvijo za znižanje mednarodne vrednosti šilinga. Slednja odločitev avstrijskemu gospodarstvu lahko pripomore k dvojnemu: k povečanju konkurenčnosti nasproti ostalim industrijskim deželam na trgu dežel COMECON in na trgu dežel v razvoju ter k s tem povezanemu obdržanju sedanje polne zaposlitve avstrijskega prebivalstva.

Oboje pa je najtesneje povezano z vprašanjem ohranitve in utrditve neutralnosti in neodvisnosti Avstrije, ki mora biti osnovni smoter avstrijske politike, ker je ustavno zakoreninjen. (bl)

Soglasni sklepi na Bistrici v Rožu

Če primerjamo razne občine, je mogoče ugotoviti, da potekajo seje občinskega sveta v rožanski Bistrici precej mirnejše kot drugod.

Podoben vtis je zbudila tudi občinska seja v torek tega tedna. Čeprav bi bilo dosti „noter“, točke dnevnega reda niso vžgale. Debata je ostala mlačna, kakor je bila občinska dvorana hladna.

So torej stvarno razpravljali? Da, seveda, tudi. Le sumiti je — če že ni očitno —, da odločajo v občinskih zadevah čisto drugje, v frakcijskih in privatnih krogih namreč. Sklepanje na javni seji postaja tako bolj formalna stvar in dobiva malce grenak okus, „stvarnost“ je potemtakem umetna.

To velja v bistvu za vse v bistriški občini zastopane stranke, med katerimi so socialisti najmočnejši, imajo vendar 10 od vseh 19 mandatov. Opozicijske frakcije ÖVP, Volilna lista (Sebastian Malle in prof. Anton Feinig) ter Heimatliste v razmerju 6:2:1 bi kljub številčni šibkosti lahko imele več opozicijskega duha in čuta. Sicer se utegne zgoditi, da volilci ne vidijo več dosti razlike. Uspehi frakcijskih in privatnih dogovorov še niso vse. Zvečine ljudje ne zvejo za nje; nastaja zategadelj velika nevarnost zamegljenih konceptov in zmedenosti med ljudstvom. Posledice čutijo najbolj boleče pripadniki slovenske narodne skupnosti v občini. Zato je želeti, da se slovenski odborniki zavedajo važnosti in pomena stališč, ki jih zavzemajo v javnosti — na občinski seji.

Brez daljše debate so soglasno sklenili odobritev zapisnika s prejšnje seje, poročila odbora za pregled blagajne in prošnji za koncesijo (Rosemarie Gabriel v Svetni vasi: kletni bar; Margarete Rieder v Rutah: gostilna). Tudi glede letnega računa za 1973 ni bilo ugovorov. Lansko leto je občina zaključila s finančnim presežkom, ker so davčna sredstva močno narasla.

Letošnji proračun — v rednem in izrednem delu — znaša domala 15,5 mil. šil. Izredni izdatki so namenjeni gradnji nove ljud-

ske šole v Bistrici, občinskim cestam, kakor tudi kopališče v Št. Janžu in vlečnici na Rute. Kulturi in športu so dodelili bolj pičlo vsoto (skupaj: 45.000 šil.). Diskusija je prinesla na dan, da občinsko vodstvo svoje načrte usmerja po neki petletki (Fünfjahresplan), katera pa občinski javnosti ni znana. Kar sta predlagala zastopnika Volilne skupnosti že v kontrolnem odboru, je občinski svet tudi odobril: občinski prispevek (25 tisoč šilingov) skupnosti za komasacijo v Podsinji vasi, Pleskarska dela za kopališče bo prevzela fa. Brandner s Celovca. Zadeva kopališča je bila predmet daljše razprave. Avstrijske dravske elektrarne (ÖDK) so namreč obljubile kot odškodnino občini večjo podporo za gradnjo kopališča (700.000 šil.). Niso pa rešena še vsa pravna vprašanja pogodbe med občino in ÖDK. -kl-

Hujškači obsojeni

V ponedeljek se je s pravično sodbo končala zadeva, v katero je bil zapleten slovenski občinski odbornik iz Borovelj Franc Poganitsch. Peter Traunig, kateri je tedaj spremljal in branil slovenskega mandatarja pred napadom treh pretepačev v Slovenjem Plajberku in je bil tudi sam ranjen, je bil namreč obdolžen, da se je tudi sam pretepal. Sodišče ga je spoznalo za nedolžnega in oprostilo. Traunig, šofer pri Pagitzu v Medborovnici, doma pa iz Otročev (zastopal ga je dr. Grilc iz odvetniške pisarne dr. Tischlerja), je med drugim vedel povedati, da so mu omenjeni trije pretepači, dva Štajerca, eden pa domačin iz Slov. Plajberka, izbili dva zoba; napad pa da verjetno ni bil namenjen njemu, temveč občinskemu odborniku Poganitschu. Sodnik dr. Stotter, ki je Trauniga oprostil, je med drugim obrazložil sodbo s tem, da ni verjetno, da bi mogel biti ravno eden napadalen, če ga na drugi strani štirje napadalci tolčejo.

■ Dva arabska gangsterja sta preusmerila britansko letalo, v katerem je bilo 100 potnikov in je letelo iz Bombaja v London, na amsterdamsko letališče, kjer sta ga zažgala. Vsi potniki so se predhodno rešili iz letala.

„Psihologija raznarodovanja“

„Vsak član naroda, ki je bil v preteklosti pa je tudi še v sedanosti v toliki meri zatiran, je dolžan, da o tem razmišlja in se trudi, da po svojih močeh odpravlja skupno žalostno usodo. Če pa govorim o tem kot psihiater, je to zato, ker pojav raznarodovanja, in posebno še narodnega zatiranja, prinaša s seboj raznovrstne nevarnosti za zdrav razvoj naše duševnosti oziroma osebnosti. Prav zaradi tega gorja, da ne omenim še vsega socialnega trpljenja, ki je običajno v zvezi z zatiranjem, je pojav raznarodovanja nekaj, kar je v popolnem nasprotju s tem, kar pojmuemo kot kulturo in humanizem.“

Referent: primarij dr. Jurij Zalokar
Okrajna prireditelj Doma
v Št. Petru (pri šolskih sestrah) pri Št. Jakobu.
V nedeljo, 10. marca, od 14.30 do 18.00

Najhujša letalska nesreča

V nedeljo se je zgodila največja letalska nesreča v zgodovini civilnega letalstva. Turško potniško letalo je strmoglavilo v bližini Pariza, pri čemer je bilo mrtvih 347 potnikov in članov posadke.

Vzroki strahovite katastrofe še niso jasni. Najbolj verjetna je trditve, da je nesrečo povzročila sabotaža, saj pravijo v Turčiji, da so letalo pred poletom natančno pregledali. V državi so proglasili ljudsko žalovanje.

